

PREDSTAVITVENI ZBORNIK DRUGOSTOPENJSKEGA DVODISCIPLINARNEGA MAGISTRSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA RUSISTIKA

1. PODATKI O ŠTUDIJSKEM PROGRAMU

1.1 Naslov študijskega programa

Drugostopenjski magistrski študijski program *Rusistika*

1.2 Trajanje študijskega programa

Študijski program traja 2 leti.

1.3 Število ECTS

Študijski program, ki je dvodisciplinarni, je ovrednoten s 60 ECTS.

1.4 Strokovni naslov diplomanta

Po uspešno opravljenih študijskih obveznostih pridobi diplomantka oziroma diplomant magistrskega študijskega programa Rusistika strokovni naslov: *magistrica rusistike in ... oz. magister rusistike in ...*, pri čemer je polni strokovni naslov odvisen od vsakokratnega individualnega izbora druge študijske discipline.

2. TEMELJNI CILJI PROGRAMA IN SPLOŠNE KOMPETENCE, KI SE PRIDOBIO S PROGRAMOM

Temeljni cilj študijskega programa je, da diplomantke in diplomanti pridobijo kompetence za znanstveno-raziskovalno in strokovno delo na področju javne uprave, gospodarstva (zunanja trgovina), kulture in diplomacije (samostojni referent, strokovni in poslovni tajnik, prevajalec, urednik, lektor, turistični delavec ...) oz. za opravljanje poklicev, ki predvidevajo na ustreznem področju široko razgledane strokovnjake.

Splošne kompetence, ki jih pridobijo diplomanti in diplomantke drugostopenjskega štud. programa Rusistika so:

- logično in abstraktno analizirajo, sintetizirajo in vrednotijo;
- znajo poglobljeno izražati znanja z obeh strokovnih področij v pisni in ustni obliki in jih kritično vrednotiti;
- kompetentno prenašajo intra- in interdisciplinarna znanja v prakso;
- samostojno poglobljajo in izpopolnjujejo ter povezujejo pridobljena znanja in usposobljenosti z različnimi strokovnimi področji;
- kontekstualizirajo in samostojno nadgrajujejo informacije;
- prenašajo svoja znanja in sposobnosti na druga problemska področja (sposobnost transferja);
- rešujejo probleme, konfliktna situacija in delovne naloge intra- in interdisciplinarno;
- so usposobljeni za timsko reševanje problemov;
- znajo organizirati in voditi strokovne skupine;
- so sposobni (samo)evalvacije in (samo)ocenjevanja ter kritičnega in celostnega razmišljanja;
- samostojno poiščejo, interpretirajo in uporabljajo nove vire znanja na strokovnih in znanstvenih področjih;
- so usposobljeni za strokovno in učinkovito uporabo IKT pri iskanju, izbiranju, obdelavi, predstavitvi in posredovanju informacij;
- zagotavljajo kvaliteto lastnega dela ter zvišujejo standarde kakovosti v delovnem okolju.

3. POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA

V drugostopenjski magistrski dvodisciplinarni študijski program Rusistika se lahko vpiše, kdor je končal:

1. prvostopenjski dvodisciplinarni študijski program istih disciplin.

2. Katerega koli od drugih prvostopenjskih študijskih programov z drugih strokovnih področij in lahko ob tem izkaže ustrezno znanje ruščine (C1 skupnega evropskega referenčnega okvira), če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 KT.

3. Študijski program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe, sprejet od 1.1.1994 do 11.6.2004, in lahko ob tem izkaže ustrezno znanje ruščine (C1 skupnega evropskega referenčnega okvira), če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 KT in lahko ob tem izkaže ustrezno znanje ruščine (C1 skupnega evropskega referenčnega okvira).

4. Diplomanti dvopredmetnih štiriletnih univerzitetnih študijskih programov, sprejetih pred 11.6.2004, istih področij. Kandidati se lahko vpišejo v 2. letnik.

5. Diplomanti štiriletnih univerzitetnih študijskih programov, sprejetih pred 11.6.2004, z drugih strokovnih področij, ki lahko ob tem izkažejo ustrezno znanje ruščine (C1 skupnega evropskega referenčnega okvira), če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 60 KT. Diplomantom se lahko na podlagi individualne prošnje priznajo zunanji izbirni predmeti.

Kandidat oz. kandidatka lahko predpisane obveznosti opravi med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali z opravljanjem obveznosti pred vpisom v študijski program druge stopnje. Obveznosti določita oba oddelka, ki izvajata program.

Vsaka prošnja se obravnava individualno, individualno se določita tudi obseg in vsebina dodatnih študijskih obveznosti iz temeljnih predmetov, bistvenih za študij na drugi stopnji.

V skladu s 121. členom statuta Univerze v Ljubljani pogoje za vpis na študij za pridobitev izobrazbe izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini. Postopek vodi pooblaščen oseba Univerze v Ljubljani, vsebinsko pa o priznavanju v tujini pridobljene izobrazbe odloča senat članice oziroma univerze skladno s 77. oz. 47. členom Statuta UL.

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati izbrani po naslednjih merilih:

- povprečna ocena na dodiplomskem študiju: 50 % in
- povprečna ocena iz rusističnih jezikovnih in literarnih predmetov dodiplomskega študija: 50 %.

4. MERILA ZA PRIZNAVANJE ZNANJ IN SPRETNOSTI, PRIDOBLENIH PRED VPISOM V PROGRAM

Priznana znanja, usposobljenosti oz. zmožnosti se lahko upoštevajo kot opravljene študijske obveznosti znotraj vseh delov študijskega programa. Iz njih pa morata biti jasno razvidna tako vsebina kot obseg vložene dela študenta, da se lahko znanja ovrednotijo s kreditnimi točkami. Na podlagi individualnih dokumentiranih vlog študentov oz. študentk odloča o priznavanju in vrednotenju tako pridobljenih znanj, usposobljenosti in zmožnosti Filozofska fakulteta na predlog posameznih oddelkov. Ob tem upošteva Pravilnik o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, sprejet 29. maja 2007 na Senatu Univerze v Ljubljani, druge določbe statuta Univerze v Ljubljani ter Pravila Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

5. POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU

5.1 Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Za napredovanje v višji letnik drugostopenjskega dvodisciplinarnega študijskega programa mora študent oz. študentka opraviti študijske obveznosti v tolikšnem obsegu, da dosežejo 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 KT) za posamezni letnik. V primeru izjemnih okoliščin (določenih v statutu UL, 153. člen), pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje. Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

5.2 Pogoji za ponavljanje letnika

V skladu s 152. členom Statuta Univerze v Ljubljani ima študent oz. študentka, ki ni opravil oz. opravila vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik, če izpolnjuje s študijskim programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoj za ponavljanje letnika v okviru predlaganega študijskega programa so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 KT (25% skupnega števila KT za posamezni letnik).

5.3 Podaljševanje statusa študenta

Pogoji za podaljševanje statusa študenta so določeni z 238. členom, pogoji za mirovanje statusa študenta pa z 240. členom Statuta Univerze v Ljubljani.

Študentom in študentkam glede usmerjanja v različne smeri študija, izbire posameznih modulov znotraj študijskih programov in drugih vprašanj, povezanih s študijem, svetujejo predstavniki študentov, tutorji, mentorji posameznih letnikov ter drugi sodelavci ustreznih oddelkov v okviru govorilnih ur.

Postopek za priznanje podaljšanja statusa študenta je opredeljen v Merilih za reševanje študentskih prošelj FF, ki so dostopna na spletni strani Filozofske fakultete:

<http://www.ff.uni-lj.si/1/Oddelki-in-studij/Magistrski-studij.aspx>

5.4 Svetovanje in usmerjanje med študijem

Svetovanje in usmerjanje študentov med študijem opredeljujeta 234. in 235. člen Statuta Univerze v Ljubljani.

V skladu s statutarnima členoma je svetovanje in usmerjanje študentov glede vseh vprašanj študija omogočeno na ravni fakultete (referat za študentske zadeve), na ravni oddelka (tajništvo oddelka, predstojnik oddelka) ter na govorilnih urah učiteljev. Podatki o kontaktnih osebah, njihovih e-naslovih in tel. številkah so objavljeni na oglasnih deskah in spletnih straneh fakultete <http://www.ff.uni-lj.si/1/Oddelki-in-studij/Magistrski-studij.aspx>.

Urniki govorilnih ur posameznih učiteljev so javno objavljeni na oglasni deski oddelka ter na spletni strani <http://www.slavistika.net/>, učitelji pa so dostopni tudi preko e-pošte.

Študenti lahko vprašanja, vezana na študij, posredujejo tudi preko rusističnega foruma (<http://www.slavistika.net/>).

6. POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Za dokončanje študijskega programa mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti, kot jih določajo študijski program in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 60 KT. Ker gre za dvodisciplinarni študijski program, mora študent oz. študentka za dokončanje celotnega študija opraviti tudi vse obveznosti pri drugi disciplini, v skupnem obsegu 60 KT, skupaj torej 120 KT.

7. PREHODI MED ŠTUDIJSKIMI PROGRAMI

Prehodi med študijskimi programi so mogoči:

- med študijskimi programi 2. stopnje,
- do prenehanja izvajanja študijskih programov, sprejetih pred 11.6.2004, so prehodi mogoči tudi iz univerzitetnih študijskih programov v študijske programe 2. stopnje,
- med programi, ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primernih kompetenc, in
- med programi, med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa

Glede na obseg priznanih obveznosti iz prvega študijskega programa se lahko študent vpiše v isti ali višji letnik v drugem študijskem programu. Študent se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

Pri prehodih se lahko priznavajo primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent opravil v prvem študijskem programu, ter neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Prehajanje na drugostopenjski študijski program je tako mogoče:

- a. iz dvopredmetnih ali dvodisciplinarnih študijskih programov druge stopnje s kateregakoli drugega strokovnega področja; o izpolnjevanju pogojev za prehod odloča na podlagi študentove prošnje senat FF UL, ki na predlog oddelkov za vsakega kandidata posebej določi obveznosti za vpis v letnik (od 10 do 60 KT), v katerega se sme vpisati,
- b. iz dvopredmetnih univerzitetnih študijskih programov po starem programu (dokler se še izvajajo) z istih strokovnih področij pod naslednjimi pogoji:

- V prvi letnik drugostopenjskega dvopredmetnega študijskega programa se lahko po merilih za prehode vpiše kandidat, ki ima uspešno zaključene tri letnike starega nebolonjskega univerzitetnega dvopredmetnega študijskega programa (opravljene vse obveznosti po programu za 1., 2. in 3. letnik).
- V drugi letnik drugostopenjskega dvopredmetnega študijskega programa se lahko vpiše kandidat, ki ima uspešno zaključene štiri letnike starega nebolonjskega univerzitetnega dvopredmetnega študijskega programa pedagoške smeri (opravljene vse obveznosti po programu za 1., 2., 3. in 4. letnik razen diplomskega dela oz. diplomskega izpita).

V obeh primerih velja, da se kandidatu oz. kandidatki glede na pridobljene kompetence na starem programu lahko določijo dodatne obveznosti v skupnem obsegu od 10 do 60 KT; o izpolnjevanju pogojev za prehod ter o morebitnem priznavanju že opravljenih obveznosti odloča na podlagi študentove prošnje senat FF UL, ki na predlog oddelkov za vsakega kandidata posebej določi obveznosti za vpis v letnik.

- c. za diplomante starih dvopredmetnih štiriletnih študijskih programov istih področij (vpis po merilih za prehode). Kandidati se lahko vpišejo v 2. letnik; pri tem se jim lahko prizna še do 30 KT. O izpolnjevanju pogojev za prehod odloča na podlagi študentove prošnje senat FF UL, ki na predlog oddelkov za vsakega kandidata odloča individualno.

8. NAČINI OCENJEVANJA

Ocenjujejo se ustni in pisni izpiti, kolokviji, seminarske naloge, sodelovanje na seminarjih in domače naloge.

Ocenjevalna lestvica je od 6-10 (pozitivno) oz. 1-5 (negativno), in sicer:

- 10 – odlično: izjemni rezultati z zanemarljivimi napakami,
 9 – prav dobro: nadpovprečno znanje, vendar z nekaj napakami,
 8 – prav dobro: solidni rezultati,
 7 – dobro: dobro znanje, vendar z večjimi napakami,
 6 – zadostno: znanje ustreza minimalnim kriterijem,
 5–1 – nezadostno: znanje ne ustreza minimalnim kriterijem.

9. PREDMETNIK ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Legenda:

P – predavanja

S – seminarji

V – vaje

DO – druge oblike kontaktnih ur

SDŠ – samostojno delo študenta

KT – kreditne točke (ECTS)

Drugostopenjski magistrski dvodisciplinarni študijski program **RUSISTIKA, Prevajalska smer**

1. semester PREVAJALSKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Ruska književnost – obdobje avantgard in sovjetske književnosti 1	red. prof. dr. Miha Javornik	30	30	-	-	30	90	3
Zvrstnost ruskega jezika (poslovna, publicistična besedila) 1	lekt. spec. Janja Urbas lekt. Marina Spanring-Poredoš	-	-	60	-	30	90	3
Slovenski jezik za prevajalce	izr. prof. dr. Vojko Gorjanc	30	-	30	-	120	180	6
Splošni izbirni predmet 1		30	-	-		60	90	3

ali strokovni izbirni predmet 1					-			
	SKUPAJ	90	30	90	-	240	450	15

STROKOVNI IZBIRNI PREDMETI 1. semester PREVAJALSKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Specialna področja prevajanja: - Terminologija - Leksikologija - Semantika	izr. prof. dr. Špela Vintar doc. dr. Primož Jurko doc. dr. Primož Jurko	30	-	-	-	60	90	3

2. semester PREVAJALSKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Stara ruska književnost	doc. dr. Blaž Podlesnik	30	-	-	-	60	90	3
Osnove beloruščine in ukrajinščine	red. prof. dr. Aleksandra Derganc	30	-	-	-	60	90	3
Zvrstnost ruskega jezika (poslovna, publicistična besedila) 2	lekt. spec. Janja Urbas lekt. Marina Spanring-Poredoš	-	-	60	-	30	90	3
Prevajanje strokovnih besedil v ruščino 1	lekt. Tatjana Komarova	-	-	30	-	60	90	3
Prevajalska orodja	izr. prof. dr. Špela Vintar	-	30	-	-	60	90	3
	SKUPAJ	60	30	90	-	270	450	15

3. semester PREVAJALSKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Ruska književnost – obdobje postmoderne in sodobne kulturne situacije	red. prof. dr. Miha Javornik	30	-	-	-	60	90	3
Lingvokulturologija	red. prof. dr. Aleksandra Derganc	30	30	-	-	30	90	3
Prevajanje strokovnih besedil v ruščino 2	lekt. Tatjana Komarova	-	-	30	-	60	90	3
Strokovni izbirni predmet 1		30	-	-	-	60	90	3
Analiza umetnostnih besedil 1	lekt. Tatjana Komarova	-	-	30	-	60	90	3
	SKUPAJ	90	30	60	-	270	450	15

STROKOVNI IZBIRNI PREDMETI 3. semester PREVAJALSKA SMER								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Teorija prevajanja	red. prof. dr. Nike Kocijančič Pokorn	30	-	-	-	60	90	3
Neumetnostna besedila	doc. dr. David Limon	30	-	-	-	60	90	3

4. semester PREVAJALSKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Magistrski seminar in magistrsko delo	red. prof. dr. Aleksandra Derganc, red. prof. dr. Miha Javornik, doc. dr. Blaž Podlesnik	-	30	-	30	390	450	15
SKUPAJ		-	30	-	30	390	450	15

Drugostopenjski magistrski dvodisciplinarni študijski program **RUSISTIKA, Kulturološka smer**

1. semester KULTUROLOŠKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Ruska književnost – obdobje avantgard in sovjetske književnosti 1	red. prof. dr. Miha Javornik	30	30	-	-	30	90	3
Analiza umetnostnih besedil 1	lekt. Tatjana Komarova	-	-	30	-	60	90	3
Zvrstnost ruskega jezika (poslovna, publicistična besedila) 1	lekt. spec. Janja Urbas lekt. Marina Spanring-Poredoš	-	-	60	-	30	90	3
Strokovni izbirni predmet 1		30	-	-	-	60	90	3
Strokovni izbirni predmet 2		30	-	-	-	60	90	3
SKUPAJ		90	30	90	-	240	450	15

STROKOVNI IZBIRNI PREDMETI 1. semester KULTUROLOŠKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Kulturna hermenevtika	red. prof. dr. Dean Komel	30	-	-	-	60	90	3
Retorika	red. prof. dr. Matjaž Babič	30	-	-	-	60	90	3
Filozofija utopistike	red. prof. dr. Cvetka Toth	30	-	-	-	60	90	3
Metodologija medkulturnih raziskav	red. prof. dr. Jana Rošker	30	-	-	-	60	90	3
Jezikovna norma in	red. prof. dr. Erika	30	-	-	-	60	90	3

jezikovna kultura	Kržišnik							
Uvod v pragmatiko	red. prof. dr. Simona Kranjc	30	-	-	-	60	90	3
Kulturna zgodovina zahodnih Slovanov	doc. dr. Nikolaj Jež	30	-	-	-	60	90	3

2. semester KULTUROLOŠKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Stara ruska književnost	doc. dr. Blaž Podlesnik	30	-	-	-	60	90	3
Ruska književnost – obdobje avantgard in sovjetske književnosti 2	red. prof. dr. Miha Javornik	30	30	-	-	30	90	3
Osnove beloruščine in ukrajinščine	red. prof. dr. Aleksandra Derganc	30	-	-	-	60	90	3
Zvrstnost ruskega jezika (poslovna, publicistična besedila) 2	lekt. spec. Janja Urbas lekt. Marina Spanring-Poredoš	-	-	60	-	30	90	3
Splošni izbirni predmet		30	-	-	-	60	90	3
		120	30	60	-	240	450	15

3. semester KULTUROLOŠKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Ruska književnost – obdobje postmoderne in sodobne kulturne situacije	izr. prof. Miha Javornik	30	-	-	-	60	90	3
Lingvokulturologija	red. prof. dr. Aleksandra Derganc	30	30	-	-	30	90	3
Bizantinska književnost in kultura	izr. prof. dr. Jerneja Kavčič	30	-	-	-	60	90	3
Analiza umetnostnih besedil 2	lekt. Tatjana Komarova	-	-	30	-	60	90	3
Strokovni izbirni predmet 1 ali Splošni izbirni predmet		30	-	-	-	60	90	3
		120	30	30		270	450	15

STROKOVNI IZBIRNI PREDMETI 3. semester KULTUROLOŠKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Pregled in razvoj slovanskih pisav	doc. dr. Vanda Babič	30	-	-	-	60	90	3

Uvod v slovansko skladnjo	doc. dr. Vanda Babič	30	-	-	-	60	90	3
Pregled najstarejših (cerkveno)slovanskih besedil	doc. dr. Vanda Babič	30	-	-	-	60	90	3
Primerjalnozgodovinsko naglasoslovje slovanskih jezikov	doc. dr. Matej Šekli	30	15	15	-	30	90	3
Primerjalnozgodovinsko oblikoslovje slovanskih jezikov	doc. dr. Matej Šekli	30	15	15	-	30	90	3
Primerjalnozgodovinsko besedotvorje slovanskih jezikov	doc. dr. Matej Šekli	30	15	15	-	30	90	3
Uvod v slovansko imenoslovje	doc. dr. Matej Šekli	30	-	-	-	60	90	3

4. semester KULTUROLOŠKA SMER								
Predmet	Nosilec	Kontaktne ure				SDŠ	SKUPAJ	KT
		P	S	V	DO			
Magistrski seminar in magistrsko delo	red. prof. dr. Aleksandra Derganc, red. prof. dr. Miha Javornik, doc. dr. Blaž Podlesnik	-	30	-	30	390	450	15
SKUPAJ		-	30	-	30	390	450	15

10. PODATKI O MOŽNOSTIH IZBIRNIH PREDMETOV IN MOBILNOSTI

Študijski program predvideva strokovne izbirne predmete, nabor katerih je določen s študijskim programom, in splošne izbirne predmete, ki jih študenti poljubno izbirajo.

Mobilnost študentov je omogočena na ravni fakultete, univerze in na meduniverzitetnem nivoju, saj fakulteta v okviru svoje raziskovalne in pedagoške dejavnosti sodeluje z velikim številom tujih univerz in je aktivno vključena v programe Socrates-Erasmus, CEEPUS in Leonardo da Vinci.

11. KRATKE PREDSTAVITVE POSAMEZNIH PREDMETOV

OBVEZNI PREDMETI obeh smeri

<p>ANALIZA UMETNOSTNIH BESEDIL 1 (3KT)</p> <p>V strukturi lektorskih vaj sta predvideni branje in analiza odlomkov proznih del in poezije ruskih klasikov 19. stoletja različnih smeri in zvrsti. Besedila so razvrščena glede na vsebino in določene jezikovne lastnosti odlomka (krajina, naravni pojav, portret, dogodek, zgodba itd.). Branje in analiza odlomka poleg pojasnjevanja značilnih leksikalno-slovničnih aspektov (npr.: arhaičnih besed in konstrukcij, frazeoloških izrazov idr.) ter stilističnih sredstev, bistvenih za razumevanje vsebine odlomka je osredotočeno na aktivno, ustvarjalno govorno dejavnost študenta namenjeno vodenemu s strani predavatelja iskanju ustreznega pomena in smisla.</p> <p>Ob skupinskem branju umetnostnih besedil študent razvija vse jezikovne sposobnosti: bralno in slušno razumevanje, ustno in pisno sporočanje, poleg tega razširi svoje poznavanje in razumevanje kulture in civilizacije Rusije obravnavanega obdobja.</p>
--

ANALIZA UMETNOSTNIH BESEDIL 2**(3KT)**

Ob branju in analizi odlomkov proznih del in poezije ruskih avtorjev 20. stoletja, ki predstavljajo različne smeri in zvrsti, poleg pojasnjevanja značilnih leksikalno-slovničnih aspektov (npr.: arhaičnih ali žargonskih besed, terminov, frazeoloških izrazov idr.) ter stilističnih sredstev, bistvenih za razumevanje vsebine odlomka, študent spozna tipično rabo besedja in struktur ter se nauči samostojno premagovati jezikovne težave pri razumevanju smisla umetnostnega besedila, razširi svoje poznavanje relevantnih vidikov kulture in civilizacije Rusije obravnavanega obdobja.

BIZANTINSKA KNJIŽEVNOST IN KULTURA**(3 KT)**

Predmet se deli na dva vsebinska sklopa:

1. bizantinska književnosti in kultura od začetkov do l. 1100:

- prehod iz antike v bizantinsko dobo; politične in gospodarske razmere v zgodnjebizantinski dobi; Bizanc in Arabci; Bizanc in Slovani; doba zatona in ikonoklazem; cerkev in versko življenje; politično-verski konflikti in shizma
- literarna ustvarjalnost v zgodnjebizantinski dobi; zgodovinopisje in politična misel, filozofska in teološka literatura, poezija v zgodnjebizantinski dobi; nastanek akcentuacijskega verza
- Fotij in bizantinski humanizem
- pogloblitve značilnosti in dosežki bizantinske umetnosti

2. bizantinska književnost in kultura od 1100 do 1453:

- politična in gospodarska ureditev Grčije v visokem srednjem veku; Bizanc in srednjeveška zahodna Evropa; Bizanc in križarske vojne
- bizantinski izobraževalni sistem, retorika in filologija
- literarna ustvarjalnost v ljudskem jeziku; visoka književnost in preporec aticizma v visokem srednjem veku
- Bizanc, turški prodor in islam; padec Konstantinopla in propad Bizantinskega cesarstva
- vloga in pomen bizantinske kulture v evropski zgodovini.

LINGVOKULTUROLOGIJA**(3 KT)**

Jezik in kultura kot dva semiotična sistema. Lingvokulturologija na stiku med lingvistiko in kulturologijo. Nekateri predhodniki lingvokulturologije: W. Von Humboldt, A. Potebnja, hipoteza Sapira in Whorfa. Naloge in cilji lingvokulturologije: raziskovanje tega, kako se kulturni fenomeni jezikovne skupnosti odražajo v jezikovnih fenomenih, kako sodeluje kultura v izoblikovanju jezikovnih konceptov, kako se odraža v jezikovnem pomenu 'kulturni pomen', pojem kulturno-jezikovne kompetence. Za lingvokulturološko raziskovanje pomembni fenomeni: literarni citati, politični izreki, frazemi, pregovori, neekvivalentna leksika, lakune. Kulturno pomembni mitologemi, obredi, arhetipi, stereotipi, simboli. Metafore, notranja oblika besede (Potebnja). Stilistična členjenost in jezikovno obnašanje (речево́й этикет) kot dva jezikovna fenomena, specifična za različne kulture. Kulturna konotacija. Языковая картина мира. Skeptični pogledi na predmet lingvokulturologije, opozorila na trenutne omejitve njenih metod.

MAGISTRSKI SEMINAR IN MAGISTRSKO DELO**(15****KT)**

Vsebina predmeta je individualno določena glede na temo magistrskega dela, ki si jo je izbral študent.

OSNOVE BELORUŠČINE IN UKRAJINŠČINE**(3 KT)**

Kratek oris zgodovine obeh jezikov in trenutnega jezikovnega položaja. Bistvene diferencialne lastnosti obeh jezikov (grafične, fonetične, morfološke) glede na ruščino. Branje preprostejših

besedil.

PREVAJALSKA ORODJA

(3

KT)

Predmet se vsebinsko deli na tri sklope:

1. elektronski podatkovni viri: delo z elektronskimi slovarji (DZS Knjižna polica, tuji enojezični slovarji), tezavri in slovarji kolokacij, enciklopedije in leksikoni na CD-ROMu, slovarji in terminološke zbirke na internetu, korpusi na internetu,
2. internet kot vir informacij in medij za komunikacijo: zgodovina interneta, delovanje interneta, svetovni splet in iskanje informacij, raba iskalnih orodij in spletnih imenikov, osnove jezika HTML, izdelava spletne strani, protokol FTP
3. programska orodja za prevajanje: programi s pomnilnikom prevodov (TRADOS Translator's Workbench, ATRIL DejaVu), programi za urejanje terminoloških baz (TRADOS MultiTerm), programi za vzporejanje besedil, strojno prevajanje.

PREVAJANJE STROKOVNIH BESEDIL V RUŠČINO 1

(3 KT)

Ob branju, analizi in prevajanju avtentičnih besedil se študent seznanja z leksikalno-slovničnimi ter stilističnimi značilnostmi ruskih strokovnih tekstov s področja zgodovine znanosti ter ekologije. Na konkretnih primerih se uči uporabljati jezikovna sredstva, s pomočjo katerih lahko izraža vsebine, ki jih taka besedila zahtevajo (kvalifikacija, primerjanje, izražanje možnosti itd). Interpretacija avtentičnih ruskih besedil širi ozaveščenost in poznavanje ruske civilizacije.

PREVAJANJE STROKOVNIH BESEDIL V RUŠČINO 2

(3 KT)

Ob branju, analizi in prevajanju avtentičnih besedil se študent seznanja z leksikalno-slovničnimi ter stilističnimi značilnostmi ruskih strokovnih tekstov s področja medicine, farmacije, kozmetike ipd. Na konkretnih primerih se uči uporabljati jezikovna sredstva, s pomočjo katerih lahko izraža vsebine, ki jih taka besedila zahtevajo (izražanje nujnosti, spremembe količine, kakovosti, stanja itd.). Interpretacija avtentičnih ruskih besedil širi ozaveščenost in poznavanje ruske civilizacije.

RUSKA KNJIŽEVNOST – OBDOBJE AVANTGARD IN SOVJETSKE KNJIŽEVNOSTI 1
(3 KT)

Največ pozornosti v pregledu literarno-umetnostnih pojavov v prvi polovici 20. stoletja velja sprva ruski avantgardi, ki v svoji heterogenosti v pripravlja spremembo družbenega reda. V tej sociološko-kulturno-umetnostni prevezanosti razkrivamo immanentno logiko ruskega kulturnega razvoja, ki se kaže posledično tako v pojavih t.i. pozne avantgarde kot v vse bolj nasilnih oblikah kanonizacije literarnega izraza, ki ga predpisuje uradna ideologija (socialistični realizem).

RUSKA KNJIŽEVNOST – OBDOBJE POSTMODERNE IN SODOBNE KULTURNE SITUACIJE
(3

KT) Težišče predmeta je v spoznavanju specifične ruske kulture v času po »perestrojki«, ki je dala zalet ruski inačici postmodernizma. V odkrivanju njegovih zakonitosti ob primerjavi z zahodnoevropskim in ameriškim postmodernizmom prihaja do poglobljenega razumevanja razvojnih zakonitosti v kulturi današnje Rusije. Pluralizem kulturnih pojavov v postsovjetskem času nazorno namreč razkriva navezanost ruske kulture na tradicijo, ki navkljub večkratnim deklarativnim revolucionarnim izjavam ni nikoli izgubila stika s kulturno-zgodovinskimi značilnostmi v razvoju Rusije. Analiza konkretnih del te zakonitosti podrobneje osvetli.

SLOVENSKI JEZIK ZA PREVAJALCE

(6 KT)

Predmet študente seznanja s položajem in organiziranostjo slovenistike, v ta okvir pa je umeščeno področje jezikovnega opisovanja in predpisovanja. Vzpostavljeno je jasno razmerje med jezikovnim opisovanjem kot delovanjem jezikoslovja ter predpisovanjem kot nejezikoslovno dejavnostjo. Predstavljena je pluralnost metodoloških pristopov v jezikoslovju in njihova (navidezna) nepluralnost v slovenističnem jezikoslovju. Študentje pri predmetu spoznajo temeljne jezikovne priročnike, tako klasične kot tiste, ki jih prinašajo novi mediji, jih kritično vrednotijo, še posebej z vidika prevajalskega dela.

**STARA RUSKA KNJIŽEVNOST
KT)**

(3

Predstavitev vznika ruske oziroma vzhodnoslovanske »literature« v obdobju Kijevske Rusije v navezavi na kulturo Bizanca in južnoslovansko tradicijo Cirila in Metoda. Pregled postopnega osamosvajanja ruske nacionalne »literature« od obdobja samostojnih vzhodnoslovanskih fevdalnih vladavin do obdobja centralizirane Moskovske Rusije in »prehodnega obdobja« ter baroka v drugi polovici XVII. stoletja. Posebna pozornost je posvečena sinkretizmu funkcij srednjeveške (zapisane) besede in značilnostim t.i. estetike identitete oziroma »ideala« ter dejstvu, da je ruska kultura tega obdobja bila ločena od zahodnoevropskega humanizma in renesanse.

ZVRSTNOST RUSKEGA JEZIKA (POSLOVNA, PUBLICISTIČNA BESEDILA) 1

(3 KT)

A – V okviru dveh večjih tematskih sklopov (politika, pravo) obravnavamo jezik časopisa. Posebno pozornost namenjamo jezikovnim posebnostim tega stila (deležja, deležniki, pasivne konstrukcije, zamenjava glagolov z zvezami glagola in samostalnika, uporaba nesestavljenega presežnika, aktualizacija fraz in pregovorov, istočasna uporaba pogovorne in visoke knjižne leksike, stalne besedne zveze, ...) in vsebini, ki posreduje informacijo o socialnopolitičnem in kulturnem življenju v današnji Rusiji.

B – Uvajanje v »oficial'no-delovoj stil'« z zgledi poslovnih dopisov. Pri slovničnih strukturah je poudarek na naštevnih, rabi nedoločnika, »verigi« rodilnikov, predlogih in časovnih določil, značilnih za to zvrst.

ZVRSTNOST RUSKEGA JEZIKA (POSLOVNA, PUBLICISTIČNA BESEDILA) 2

(3 KT)

A – V okviru dveh večjih tematskih sklopov (kriminal, kultura) obravnavamo jezik časopisa. Posebno pozornost namenjamo jezikovnim posebnostim tega stila (deležja, deležniki, pasivne konstrukcije, zamenjava glagolov z zvezami glagola in samostalnika, uporaba nesestavljenega presežnika, aktualizacija fraz in pregovorov, istočasna uporaba pogovorne in visoke knjižne leksike, stalne besedne zveze, ...) in vsebini, ki posreduje informacijo o socialnopolitičnem in kulturnem življenju v današnji Rusiji.

B – Uvajanje v »oficial'no-delovoj stil'« z zgledi poslovnih dopisov in zunanjetrgovinskih pogodb. Pri slovničnih strukturah je poudarek na deležniških konstrukcijah, rabi nedoločnika, »verigi« rodilnikov, predlogih in časovnih določil, značilnih za to zvrst.

STROKOVNI IZBIRNI PREDMETI obeh smeri

ANALIZA UMETNOSTNIH BESEDIL 1

(3KT)

V strukturi lektorskih vaj sta predvideni branje in analiza odlomkov proznih del in poezije ruskih klasikov 19. stoletja različnih smeri in zvrsti. Besedila so razvrščena glede na vsebino in določene jezikovne lastnosti odlomka (krajina, naravni pojav, portret, dogodek, zgodba itd.). Branje in analiza odlomka poleg pojasnjevanja značilnih leksikalno-slovničnih aspektov (npr.: arhaičnih besed in

konstrukcij, frazeoloških izrazov idr.) ter stilističnih sredstev, bistvenih za razumevanje vsebine odlomka je osredotočeno na aktivno, ustvarjalno govorno dejavnost študenta namenjeno vodenemu s strani predavatelja iskanju ustreznega pomena in smisla.

Ob skupinskem branju umetnostnih besedil študent razvija vse jezikovne sposobnosti: bralno in slušno razumevanje, ustno in pisno sporočanje, poleg tega razširi svoje poznavanje in razumevanje kulture in civilizacije Rusije obravnavanega obdobja.

FILOZOFIJA UTOPISTIKE

(3 KT)

Utopija kot anticipirajoča zavest, možnost drugačnosti in ohranja zavesti o tem. Utopično mišljenje kot mišljenje še-ne-bitja, ki izpostavlja upanjski in mesijanski vidik dojetja. Nekongruentnost zavesti z obstoječim kot načelo orientacije mišljenja v stvarnosti.

Razlika med utopičnim in utopističnim, utopično kot možno, utopistično kot nemožno, kraj, ki ga nikdar in nikjer ni. Bivajoče dojetje kot dejanskost (*enérgeia*), kot to, kar-že-je in kot možnost (*dýnamis*) kar-še-ni, kot možnost drugačnosti od tega, kar-samo-je. Odnos tendenca – latentca, S še ni P.

Utopija kot refleksijsko načelo, tj. kot refleksijski kašipot za poteze mišljenja v daljavo in temelj za kritiko zgodovine in kulture. Vizionarski osnutek utopije in ne kot dejavno načelo od blizu, kašipot za akcijo. Utopija kot odprta utopija.

Utopija in religija, onstranskost religije in dosledna tostranskost utopije, utopija kot substitut za religijo. Utopija in distopija.

Anamneza in eshatologija resnice. Razlika med cikličnim in linearnim potekom dogajanja, večno vračanje in pojem napredka v zgodovini.

Svoboda in utopija, utopija in metafizika. Utopija in upanje, konkretna utopija in abstraktna utopija. Kulturotvornost utopije.

Antična in renesančna utopistika, razsvetljenstvo in utopija. Zakoreninjenost humanizma v utopiji. Utopija v filozofiji 19. stol. in v novejši filozofiji. Posebej P. Tillich, G. Lukács, T. Adorno, E. Bloch, ki je utopijo transformiral v docela filozofsko kategorijo in drugi. Ruska ideja in utopija, Tolstoj, Dostojevski in Nietzsche kot izhodišče za novo etizacijo svetla.

Filozofske konsekvence zaradi sesutja marksistične utopije boljševiške provenience, tj. zaprte utopije. Razčarana ideja, krčenje utopične zavesti. Konec utopije – *duh razlik* in *načelo tolerance* namesto nekdanjega duha identitete in solidarnosti. Aktualnost *transverzalnega uma*, moderni *common sense* in njegova nezdržljivost s humanizmom – Heglova kritika. Razmoralizirana kultura *duha difference*.

Postutopično v kontekstu posthistoričnega in postmetafizičnega časa, klic nazaj k naravi, reinkarnacija ali vstajenje. Estetizacija intelektualnega uma – na mesto socialno angažirane, stopa estetsko dezangažirana subjektivnost.

Možnost ohranjanja utopije in utopičnega mišljenja v postutopični dobi. Utopično mišljenje kot odprto mišljenje, pogum za utopijo, anticipacija prihodnosti, jemanje preteklega iz prihodnjega in ne obratno.

Negativno izrekanje vsebine utopičnega, odpoved totaliteti – ohranjanje celote, utopija kot poskus ohranjanja solidarnosti kot ta-drugo pravičnosti univerzalnih razsežnosti v času globalizacije.

JEZIKOVNA NORMA IN JEZIKOVNA KULTURA

(3

KT)

Razmejitev pojmov norma – kodifikacija, norma – raba in pojmov jezikovna kultiviranost – jezikovno kultiviranje. Razmerje med normo, jezikovnim sistemom in rabo.

Jezikovna zvrstnost: norma knjižnega jezika in neknjižnih zvrsti.

Merila za oblikovanje knjižnojezikovne norme. Načini in viri normiranja (jezikovni korpus kot sodobni jezikoslovni vir). Načela jezikovne »pravičnosti« - argumenti za in proti.

Razvoj jezikovne norme slovenskega knjižnega jezika in načela sodobne slovenske knjižnojezikovne norme.

Temeljni jezikovnokulturni pojmi: purizem, antipurizem, jezikovno načrtovanje (jezikovna kultura in jezikovna politika: akcija Slovenščina v javnosti, zakon o jeziku).
Jezikovna kultura v vlogi kritičnega vrednotenja knjižnojezikovne norme, zlasti njene kodifikacije.
Vloga lektoriranja besedil v okviru jezikovnokulturnih prizadevanj v slovenskem prostoru.

**KULTURNA HERMENEVTIKA
(KT)**

(3)

Uvodoma je tematizirana izguba kulture kot centra in možnosti njene smiselne transformacije. Filozofsko pojmovanje kulture je obravnavano v razmerju do religije, umetnosti, znanosti in politike. Posebna pozornost je namenjena specifičnosti humanističnih ved, koliko najdejo svoj aplikativni smisel v kulturi.
V tem pogledu stopi v ospredje tudi obravnava vpliva informacijskih tehnologij na kulturno samodajemanje današnje humanosti in družbenosti.
Razvoj sodobne družbe, ki sproža široko problematiko razumevanja in spoštovanja identitet, sproža vprašanje vloge kulture v izobraževanju, zlasti kar zadeva njen ustvarjalni in komunikativni vidik.

**KULTURNA ZGODOVINA ZAHODNIH SLOVANOV
(3 KT)**

Po uvodnem prikazu etnogeneze Slovanov se predavanja osredotočijo na zgodovinska dejstva in razmere, odločilne za nastanek zahodnoslovanskih držav, jezikov in kultur. Na izbranih besedilih kulture in jezikovnih spomenikih je osvetljena temeljna kulturna orientacija na območju današnje Češke, Poljske, Slovaške in Madžarske kot kulturotvorna podlaga za razvoj nacionalnih književnosti. Uveljavitev novih političnih subjektov v srednjem veku je sprožila razvoj pismenstva in s tem specifičnega srednjeevropskega diskurza, tesno povezanega z zahodnoevropskim. V nadaljevanju so prikazane temeljne razvojne faze in prelomnice zahodnoslovanskih literatur.

**METODOLOGIJA MEDKULTURNIH RAZISKAV
(KT)**

(3)

Osnovo predmeta predstavlja teoretski del, v katerem se študentom in študentkam na predavanjih posredujejo osnove splošne metodologije, metodike in teorije znanosti s poudarkom na specifični problematiki medkulturnih študij.

**NEUMETNOSTNA BESEDILA
(KT)**

(3)

Namen predmeta je spoznati parametre prevajanja neumetnostnih besedil. Študentje spoznajo besedilne zvrsti neumetnostnega prevajanja. Spoznajo poglobitve sodobne teoretske poglede na prevajanje neumetnostnih besedil. Študentje uzavestijo pojem funkcije prevoda oz. skoposa, kot ga določi naročnik ali pa je razviden iz splošne funkcije prevajane besedilne zvrsti v ciljni kulturi. Ugotavljajo skupne značilnosti in razlike s prevajanjem umetnostnih besedil. Kritično vrednotijo predstavljene teoretske pristope in povezujejo teoretično védenje s prevajalskim delom pri vajah in seminarjih iz prevajanja.

Obravnavane teme: besedilne zvrsti neumetnostnega prevajanja; teoretski pristopi k prevajanju neumetnostnih besedil; prevod kot medkulturno delovanje; parametri prevajanja neumetnostnih besedil; prevajalske norme v prevajanju neumetnostnih besedil; teorija skoposa; paralelna besedila in matrice neumetnostnih besedilnih zvrsti; medbesedilnost neumetnostnih besedilnih zvrsti; podobnosti in razlike s parametri prevajanja umetnostnih besedil; pomenoslovni, skladijski in besediloslovni vidiki prevajanja neumetnostnih besedil; zgledi prevajanja neumetnostnih besedil.

PREGLED IN RAZVOJ SLOVANSKIH PISAV

(3 KT)

Glagolska in cirilska paleografija. Dejavnost ustvarjalcev prvega slovanskega knjižnega jezika in sestavitev slovanskih črkopisov. Eksogeni in endogeni vidik nastanka glagolice. Klasične in sodobne teorije o oblikovanju prve slovanske pisave. Obla in oglata glagolica. Oblikovanje druge slovanske pisave, njena razširjenost in nadaljnji razvoj. Razvojne različice glagolskih in cirilskih črk po spomenikih. Paleografske in pravopisne značilnosti glagolskih pričevanj na Slovenskem. Razvoj latinske pisave na področju slovanskih jezikov in sodobne latinske grafične različice na slovanskih tleh (poljski, češki, slovaški, gornje- in dolnjelužiški, hrvaški in slovenski latinski grafični nabor). Pravopisne značilnosti latinske pisave na področju slovanskih jezikov.

PREGLED NAJSTAREJŠIH (CERKVENO)SLOVANSKIH BESEDIL**(3 KT)**

Opredelitev osnovnih pojmov in izrazov s področja besediloslovja. Razmejitev pojmov: arhetip, protograf, prepis, redakcija. Značilnosti bogoslužnih, hagiografskih, apokrifnih, letopisnih, pravnih besedil, individualnih zapisov in besedil vsakdanje pismenosti. Razmerje in soodvisnost vsebine in jezika. Pregled najstarejših slovanskih bogoslužnih in posvetnih rokopisnih besedil, nastalih na področju slovanskega pravoslavlja in na območju nekdanje latinske liturgije. (Staro)cerkveno-slovanska kanonska in druga besedila. Pojavitev tiskarstva in najstarejša tiskana besedila pri Slovanih. Tekstološka analiza izbranih besedil po posameznih slovanskih jezikih.

PRIMERJALNOZGODOVINSKO BESEDOTVORJE SLOVANSKIH JEZIKOV**(3 KT)**

Pregled praslovanskih besedotvornih vrst: izpeljava, zlaganje in sestavljanje, podvajanje. Klasifikacija in struktura besedotvornih morfemov: korenov, predpon, pripon, vpon in medpon. Pregled besedotvornih morfemov glede na strukturo, pomen in medsebojno vezljivost. Nastajanje zloženih besedotvornih morfemov.

PRIMERJALNOZGODOVINSKO NAGLASOSLOVJE SLOVANSKIH JEZIKOV**(3****KT)**

Indoevropske podstave praslovanskega naglaševanja. Geneza baltoslovanske tonemskosti in oblikovanje baltoslovanskih akcentskih paradigem. Praslovanski akcentski zakoni. Praslovanski akcentski vzorci v odvisnosti od pregibanja in besedotvorja. Praslovanska metatonija in arealni vidiki slovanskega naglaševanja. Odrazi praslovanskih prozodičnih elementov in akcentskih vzorcev v slovanskih jezikih.

PRIMERJALNOZGODOVINSKO OBLIKOSLOVJE SLOVANSKIH JEZIKOV**(3****KT)**

Pregledni prikaz vrst praslovanskega pregibanja: imensko pregibanje, zaimensko pregibanje, pridevniško pregibanje glagolsko pregibanje po slovničnih glagolskih kategorijah.

Nomen: Podstave in fenomenologija indoevropskega imenskega pregibanja: semantična in oblikoslovna specifika pregibanja po debelih. Razvojni premik v praslovanskem pregibanju: zmanjševanje števila sklanjatvenih vzorcev (vključno z redistribucijo neproduktivnih vzorcev v produktivne), njihova preureditev po slovničnem spolu. Pojav analitičnega pregibanja. Specifika pridevniškega pregibanja: razvoj pridevniške sklanjatve v arealnem kontekstu in upad imenskih oblik pridevnika.

Pronomen: Podstave in fenomenologija indoevropskega zaimenskega pregibanja: semantična in oblikoslovna specifika zaimenskih vrst. Vpliv končniškega nabora zaimenske sklanjatve na imensko in na imensko-zaimensko sklanjatev v arealnem kontekstu.

Verbum: Podstave in fenomenologija indoevropskega glagolskega pregibanja, semantična in oblikoslovna specifika: vrste slovničnih kategorij pri glagolu, vrste glagolskih osnov, tvorba sistema časovnih in modalnih

oblik, neosebne glagolske oblike. Razvoj glagolskega sistema v praslovanščino in v slovanske jezike. Pregledno se podaja razvoj sistem časov, naklonov in načinov, vključno z osvnimi značilnostmi glagolskega besedotvorja. Slovanski glagolski vid.

RETORIKA (3 KT)

primerjalna retorika; retorika v antiki in srednjem veku, njen zgodovinski razvoj in sistematika; literarna retorika; retorika vsakdanjega govora; pedagoški diskurz.

SPECIALNA PODROČJA PREVAJANJA: LEKSIKOLOGIJA (3 KT)

Obravnavane vsebine: Osnovne lastnosti besedišča. Heterogenost leksikalnega pomena in druge pomenske lastnosti leksikalnih enot. Slovnčni in leksikalni pomen. Paradigmatični odnosi v leksiki. Semantična polja. Pisano in govorjeno besedišče. Vloga sobesedila. Prikaz osnov slovensko-x (tuji jezik) protistavne analize besedja.

SPECIALNA PODROČJA PREVAJANJA: TERMINOLOGIJA (3 KT)

1 Osnove terminološke vede. Termin - leksem. Termin - pojem. Zgodovina terminološke vede. Pojemovni sistemi, razmerja med pojmi, oblikovanje definicij. Terminotvorje, prevzemanje, terminologizacija. Terminografija. Vrste terminografskih priročnikov. Računalniške metode v terminografiji, korpusno podprta terminografija, programi za izdelavo terminoloških baz. Standardizacija, standardi za zapis podatkov XML in MTX. Terminološka analiza strokovnih besedil s prevajalskega vidika.

SPECIALNA PODROČJA PREVAJANJA: SEMANTIKA (3 KT)

- 1) Uvod in osnovna terminologija.
- 2) Pomenski odnosi (paradigmatika).
- 3) Sintagmatski odnosi.
- 4) Analiza na pomenske sestavine.
- 5) Semantika prototipov.
- 6) Kompleksnost besednega pomena. Kontekst. Dvoumnost.
- 7) Predikat, poved, propozicija.
- 8) Pomenski postulati. Udeleženske vloge. Medosebni pomen (govorna dejanja, zlasti ilokucija).
- 9) Semantika, leksikologija in leksikografija.
- 10) "Pojmovni" jezikovni priročniki: problem principa pomenskih odnosov in/ali semantičnih polj.

TEORIJA PREVAJANJA (3 KT)

Slušatelji se seznanijo s področjem delovanja teorije prevajanja, z njeno strukturo in osnovno terminologijo. Seznanijo se z mejniki v zgodovini teorije prevajanja, in sicer prek Cicera, Hieronima, Martina Lutra, Friedricha Schleiermacherja, Romana Jakobsona, Walterja Benjamina, Jacquesa Derridaja do Eugenea Nide in Lawrencea Venutija.

UVOD V PRAGMATIKO (3 KT)

Pragmatično jezikoslovje (pojem okoliščin, govornega položaja).

Vpliv filozofskih tradicij na nastanek te discipline.

Teorija govornih dejanj (delna dejanja, neposredno/posredno govorno dejanje, konvencionalna jezikovna znamenja kot pokazatelji ilokucijskega dejanja, posrečenost in uspešnost govornega dejanja, niz govornih dejanj, razvrstitev govornih dejanj pri različnih avtorjih).

(Dobesedni pomen in smisel (sporočeni pomen) besedila.

Pojem sporazumevalne zaslepitve. Teorija Gricea ("sodelovalno načelo" in sklepanja) in Leecha (načelo vljudnosti) ter drugih avtorjev.

Proces izbiranja jezikovnih in nejezikovnih sredstev.

UVOD V SLOVANSKO IMENOSLOVJE

(3

KT)

Imenoslovje kot relativno samostojen jezikovni podsistem. Razmerje med občnimi in lastnimi imeni. Klasifikacija lastnih imen na osebna imena (antroponimi), zemljepisna imena (geonimi), stvarna imena (hrematonimi) itd. ter genetska in strukturna razmerja med njimi. Imenski modeli. Imensko besedotvorje in njegova specifika (distribucija besedotvornih vrst glede na vrsto lastnih imen, tipična obrazila pri lastnih imenih itd.).

UVOD V SLOVANSKO SKLADNJO

(3 KT)

Osnovne značilnosti oblikoskladnje, besednozvezne in stavčne skladnje slovanskih jezikov (poudarek na sodobnih knjižnih jezikih). Primerjalno-kontrastivna umestitev slovenskih skladijskih pojavov v okviru slovanske skladnje. Pregled osnovnih pojmov zgodovinske skladnje. Ponazoritev posameznih skladijskih sprememb (leksikalizacija, gramatikalizacija itn.) na slovanskem gradivu.